

УДК 378.146(045)

DOI 10.31651/2524-2660-2018-13-91-97

ORCID: 0000-0002-2958-5802

ПАНЧЕНКО Віолетта Володимирівна,
викладач кафедри іноземної філології,
Комунальний заклад «Харківська
гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради, Україна
e-mail: violazmyov@gmail.com

РЕАЛІЗАЦІЯ ФУНКЦІЇ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ ДИСЦИПЛІН У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ НА МЕЖІ ХХ – ХХІ СТОЛІТЬ

***Анотація.** Розглянуто структуру і зміст навчально-методичного комплексу дисципліни в контексті його використання у процесі контролю навчальних досягнень студентів. Визначено його обов'язкові складники, детально проаналізовано види і форми контрольних заходів, передбачених кафедрами для визначення успішності майбутніх учителів іноземної мови в досліджуваній період. Виявлено особливу роль комплексних контрольних робіт і ректорських контрольних робіт у перевірці рівня засвоєння навчального матеріалу студентами.*

***Ключові слова:** навчально-методичне забезпечення; навчально-методичний комплекс дисципліни; види контролю; форми контролю; навчальні досягнення; педагогічний заклад вищої освіти; студент; іноземна мова.*

Постановка проблеми. Мета реформування освітньої системи в Україні – побудова оновленої системи здобуття освіти відповідно до індивідуальних особливостей і запитів студентів, а також реальних потреб ринку праці. За останні роки у сфері вищої освіти відбулися суттєві зміни: розпочалося формування єдиного освітнього простору, визначені підходи до змісту навчальних програм і якості освітніх послуг, значно розширено рамки міжнародного співробітництва та обміну в галузі вищої освіти і науки.

Запровадження компетентнісного підходу в українських закладах вищої освіти (ЗВО) вимагає вдосконалення системи діагностики успішності студентів, зміни технології оцінювання, закріплення навичок самоаналізу по відношенню до результатів власної освітньої діяльності, а отже набуває актуальності проблема вдосконалення системи контролю навчальних досягнень студентів, одним із важливих складників якої є розроблення якісних навчально-методичних комплексів, що передбачають ефективний і систематичний контроль.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та визначення невіршених раніше частин загальної проблеми. Проблемам контролю в освітньому процесі приділяли увагу К. Ушинський, А. Дістервег, П. Каптерев. Функції контролю розглядалися Б. Ананьєвим, В. Беспальком, Ю. Бабанським, В. Загвязинським, В. Тюніним, П. Підкасистим, Г. Щукіною та багатьма іншими вченими. Питання технології педагогічного контролю, його ролі у формуванні компетентності педагога досліджувалися у працях В. Аванесова, С. Архангельського, С. Вітвицької, О. Євдокимова, В. Сластьоніна, Н. Тализіної та ін. Аналіз досвіду організації контролю у закордонних закладах вищої освіти аналізували Ю. Дерябін, Г. Дмитрієв, І. Зварич, А. Колота, О. Романовський та ін. Тестовий контроль став предметом дослідження В. Безверхової, О. Масалітіної, С. Ніколаєвої, О. Петрашук, Т. Солодкої та ін. Історико-педагогічні аспекти організації контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів

представлено Н. Дем'яненко, С. Золотухіною, О. Осовою, І. Петуховою, А. Предик, О. Пташним, І. Репко, С. Рукасовою, О. Чередник, О. Янкович та ін.

Однак, незважаючи на численні наукові пошуки в сфері оцінювання і контролю успішності студентів, навчально-методичне забезпечення контролю навчальної діяльності майбутніх учителів іноземних мов не було предметом окремого дослідження і потребує, на наш погляд, детального розгляду.

Мета статті – проаналізувати особливості реалізації функції контролю навчально-методичних комплексів дисциплін у процесі підготовки майбутніх учителів іноземних мов у педагогічних ЗВО України на межі ХХ – ХХІ століть.

Викладення основного матеріалу дослідження. У ході дослідження виявлено, що важливою умовою підготовки нового покоління вчителів іноземної мови в досліджуваній період було створення навчально-методичного комплексу. У цілому, НМКД визначала сукупність дидактичних і методичних документів, спрямованих на реалізацію освітніх послуг певної науки або галузі знань. Метою НМКД було забезпечення цілісного навчального процесу з певної дисципліни, який включає визначені «Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» (наказ МОН України № 161 від 02.06.1993 р.) форми, методи і засоби навчання у ЗВО.

Під навчально-методичним комплексом дисципліни розуміємо комплекс спеціально розроблених матеріалів, що є цілісним утворенням і забезпечує опанування студентами певної навчальної дисципліни [1]. Виявлено, що навчально-методичний комплекс дисципліни є одним із найважливіших видів навчально-методичного забезпечення контролю навчальної діяльності майбутніх учителів. Зокрема, основними складниками НМКД є такі:

- матеріали для аудиторної роботи з навчальної дисципліни: плани-конспекти лекцій, плани семінарських і практичних занять, мультимедійний супровід занять;
- матеріали для самостійної роботи студентів (СРС): навчальні підручники та посібники, методичні рекомендації для підготовки до практичних та семінарських занять, матеріали для самоконтролю з кожного модуля, індивідуальні завдання, теми творчих робіт;
- матеріали для контролю навчальних досягнень студентів: контрольні питання, контрольні завдання, тести для проведення поточного та підсумкового контролю.

Обов'язковим складником методичного забезпечення семінарських, практичних та лабораторних занять, як свідчить проведене дослідження, були інструктивно-методичні матеріали до них. Такі матеріали висвітлювали не тільки тему заняття і перелік питань, які підлягали розгляду, а також контрольні запитання для перевірки обсягу і рівня засвоєного навчального матеріалу; критерії оцінювання роботи студентів на занятті. Створені традиційні навчально-методичні комплекси підготовки вчителів для іншомовної освіти спрямовувалися на забезпечення рубіжного і підсумкового контролю якості підготовки фахівця до здійснення іншомовної освіти.

У ході дослідження виявлено, що в зазначений період підсилюється важливість навчально-методичних комплексів дисциплін (НМКД) у процесі підготовки майбутніх учителів іноземної мови. Зокрема, учені-методисти С. Ніколаєва, О. Петрашук зазначали, що в ідеалі всі засоби навчання мають бути подані в навчально-методичному комплексі, який охоплює програми, підручники, посібники, таблиці, малюнки [2].

Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що у процесі укладання НМКД викладачами педагогічних ЗВО на початку ХХІ ст. особлива увага приділялася проблемі відходу в його компонентах від навчально-дисциплінарних технологій освіти, приведенню методичних засад комплексу в русло особистісно-діяльнісної підготовки вчителя в умовах кредитно-модульної організації освітнього процесу з домінантою на

самостійній роботі студента. Дбали, щоб упродовж всього часу користування комплексом забезпечувалося наскрізне, постійне формування професійної компетенції вчителя іноземної мови.

Аналіз НМКД педагогічних закладів вищої освіти України (Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, Харківської гуманітарно-педагогічної академії тощо) дозволяє стверджувати, що для самоперевірки знань студентам пропонувалися неподібні тестові завдання для запобігання звикання до знайомого формату. Так, тести могли містити від однієї до кількох правильних відповідей або жодної правильної, передбачати вибір правильної дефініції або доповнення наведеного визначення кількома словами з запропонованого переліку [3–13].

Форми і види контролю знань студентів із кожної дисципліни повинні бути представлені в НМКД. Так, згідно з НМКД Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького контрольні заходи включали поточний, періодичний (модульний) і підсумковий контроль, які були представлені:

1. Завданнями для періодичного (модульного) контролю.
2. Екзаменаційними матеріалами (білети, судження) – якщо іспит передбачено навчальним планом [14].

Крім цього, до діагностичних засобів входили пакет комплексних контрольних робіт (ККР) з нормативних дисциплін та пакет ректорських контрольних робіт із дисциплін (РКР).

Пакети ККР розроблялися кафедрами закладів вищої освіти і застосовувалися: при проведенні самоаналізу закладу вищої освіти з метою корекції робочих навчальних програм, удосконалення організації освітнього процесу; при проведенні акредитаційної або атестаційної експертизи з метою державного оцінювання рівня підготовки студентів.

Серед вимог до складу, змісту і порядку розроблення пакетів ККР виявлено такі:

1. Структура пакету ККР:

- 1.1. Комплексна контрольна робота з дисципліни.
  - 1.1.1. Титульний лист.
  - 1.1.2. Друга сторінка.
- 1.2. Рецензія.
- 1.3. Критерії оцінювання виконання завдань ККР.
- 1.4. Еталонні відповіді.
- 1.5. Перелік довідкової літератури, використання якої дозволяється при виконанні комплексної контрольної роботи.

На підставі аналізу НМКД педагогічних закладів вищої освіти України [9; 10; 14; 15] з'ясовано, що ККР кожної дисципліни мали, у середньому, 20-30 варіантів формалізованих завдань рівнозначної складності, на виконання яких відводиться 80-90 хвилин. Усі завдання ККР мали професійне спрямування, а їх вирішення вимагало від студентів не розрізнених знань окремих тем і розділів дисципліни, а їх інтегрованого застосування. Завданнями могли бути репродуктивного, продуктивного характеру, розрахункові задачі, тести.

Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що в педагогічних закладах вищої освіти України існувала практика укладання методичних рекомендацій щодо створення навчально-методичного комплексу дисциплін, у яких надавалися методичні поради щодо практичного укладання завдань для контролю навчальної діяльності майбутніх учителів іноземної мови, вказівки щодо розроблення критеріїв оцінювання.

Наприклад, у «Методичних рекомендаціях до створення навчально-методичного комплексу дисципліни» Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького зазначалося, що частина завдань ККР повинна розпочинатися словами: «Визначити...», «Обґрунтувати...», «Проаналізувати...», «Дати оцінку...» [14]. При їх вирішенні студент повинен продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

При розробленні критеріїв оцінювання, згідно з зазначеними методичними рекомендаціями, за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань. Окрім цього наголошувалося, що необхідно враховувати здатність студента: диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання; застосовувати правила, методи, принципи, закони в конкретних ситуаціях; інтерпретувати схеми, графіки, діаграми; встановлювати різницю між причинами і наслідками; аналізувати, оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень; викладати матеріал на папері логічно, послідовно з дотриманням вимог ЄСКД (єдина система конструкторської документації) та ЄСТД (єдина система технологічної документації) [14].

Аналіз досвіду педагогічних ЗВО України досліджуваного періоду дозволяє стверджувати, що одним із засобів діагностики рівнів успішності навчання студентів із курсів навчальних дисциплін, представлених у НМКД, були ректорські контрольні роботи (РКР), перевірку знань, за якими обирав ректор.

Аналіз НМКД педагогічних ЗВО України [9; 10; 14; 15] дозволяє свідчити, що РКР розроблялися кафедрами з урахуванням освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця і робочих програм навчальних дисциплін. Ректорський контроль якості знань проводиться з метою визначення рівня якості викладання навчальних дисциплін; контролю якості підготовки студентів; контролю якості освітнього процесу; визначення рівня залишкових знань студентів; аналізу якості навчання та викладання, отримання інформації про рівень пізнавальної діяльності, самостійності й активності студентів; перевірки якості організації освітнього процесу на факультетах і на кафедрах; удосконалення критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів; забезпечення можливості моніторингу і перегляду програм.

Контроль якості знань студентів проводиться в письмовій формі або у формі комп'ютерного тестування. На контрольну роботу виносилися розділи і теми навчального матеріалу, які вивчалися в попередньому (попередніх) семестрі (семестрах) і з яких студенти склали семестровий контроль. Запитання та задачі (прикладні) у завданнях рівномірно охоплювали матеріал розділів і тем, із яких здійснювався контроль.

Для ректорського контролю могли застосовуватися варіанти контрольних робіт, розроблених кафедрами як частина навчально-методичного комплексу дисципліни або спеціально складені для проведення моніторингового оцінювання або оцінювання залишкових знань студентів. Такі варіанти розроблялися в кількості, як правило, не менше 25, схвалювалися на засіданні кафедри і підписувалися завідувачем кафедри [9; 10; 14; 15].

Завдання для контрольної роботи могли містити теоретичні запитання, практичні завдання (задачі, приклади), тести. Під час проведення такого контролю також перевірялася повнота засвоєння студентами всіх тем програми навчальної дисципліни, зокрема, тем, передбачених на самостійне опрацювання; коректність відображення змісту програми дисципліни в екзаменаційних білетах; об'єктивність оцінювання рівня підготовки студентів під час семестрового контролю.

Виявлено, що в ХХІ ст. спостерігалася тенденція до інформатизації та технологізації освіти, що привело до поширення використання технічних засобів навчання. Це, у свою чергу, стало поштовхом для виокремлення комп'ютерно-

орієнтованого складника у структурі сучасних НМКД. Як зазначає викладач Н. Кононець, сучасний НМКД обов'язково має містити електронні навчальні ресурси, під якими розуміються навчально-методичні матеріали, підготовлені на електронних носіях і доступні користувачам через комп'ютерні мережі, мережі мобільного зв'язку або за допомогою «твердих» електронних носіїв (Flash, CD, DVD) [16]. Фактично кожен із викладачів, який викладає певну дисципліну, нині має запропонувати студентам НМКД у традиційній (паперовій) формі та в електронній – електронний НМКД, який повинен бути доступним кожному студентові або на електронному диску, або через Інтернет.

Зазначимо, що в умовах кредитно-модульної організації навчання у процесі укладання НМКД особлива увага приділялася підготовці майбутніх учителів іноземної мови з домінантою на самостійну роботу. У зв'язку з цим викладачами педагогічних ЗВО активно починають розроблятися методичні матеріали, рекомендації та вказівки щодо організації самостійної роботи, де передбачалися також і питання для самоконтролю. Основна мета самоконтролю полягала у визначенні самооцінки студентами якості засвоєння навчального матеріалу з конкретної дисципліни (змістового модуля, теми (навчального елементу)).

Окрім того, значно активізувалася робота викладачів щодо розробки методичних видань з питань тестового контролю. Як свідчить проведене дослідження, зазначена робота проводилася у двох напрямках: розроблення методичних рекомендацій щодо розвитку навичок виконання тестових завдань студентами та укладання методичних матеріалів на допомогу викладачам щодо правильної подачі тестових матеріалів й організації навчального процесу з використанням тестових технологій. Наприклад, викладачами Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка О. Копач і В. Лапочка були розроблені тести для модульного контролю на матеріалі підручника за ред. проф. В. Аракіна [6; 7]. Окрім того, як свідчить вивчення досвіду Криворізького державного педагогічного університету, Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, Харківської гуманітарно-педагогічної академії [3; 5; 6; 8–17], навчально-методична діяльність викладачів педагогічних ЗВО досліджуваного періоду була спрямована на розробку методичних рекомендацій щодо розвитку навичок виконання тестових завдань студентами.

Отже, навчально-методичний комплекс дисципліни виступає невід'ємним складником навчально-методичного забезпечення навчального процесу в закладі вищої освіти взагалі, та контрольних заходів, спрямованих на визначення рівня успішності студентів, зокрема.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що реалізація функції контролю навчально-методичних комплексів дисциплін у процесі підготовки майбутніх учителів іноземних мов у кінці ХХ-го на початку ХХІ ст. забезпечувалася матеріалами, що входили до їх складу, а саме: підручникам і навчальними посібниками; індивідуальними семестровими завданнями для самостійної роботи студентів і завданнями для самоконтролю; матеріалами поточного і підсумкового контролю (контрольними завданнями до семінарських, практичних занять; контрольними роботами для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу); пакетами тестових завдань, пакетами екзаменаційних і залікових матеріалів. Популяризація ідеї застосування ІКТ в освітньому процесі привела до появи комп'ютерно орієнтованого складника у структурі сучасних НМКД

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на уточнення дидактичних вимог до змісту НМКД, розроблення інноваційного комплексу форм, методів і засобів контролю за навчальною діяльністю майбутніх учителів іноземних мов.

Список використаних джерел

1. Жорнова О. Науково-методичне забезпечення навчального процесу у вищій школі : усталені нормативи та сучасні вимоги / Олена Жорнова, Ольга Жорнова // Вісник Книжкової палати. – 2012. – № 2. – С. 29–32.
2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник / під кер. С. Ю. Ніколаєвої. – Київ : Ленвіт, 2002. – 328 с.
3. Ільїна Т. А. Завдання і тести з латинської мови : методичні рекомендації [для студентів I курсу факультету іноземних мов] / Т. А. Ільїна. – Кривий Ріг : КДПУ, 2009. – 39 с.
4. Копач О. О. Кредитно-модульні тести для поточного контролю студентів четвертого року навчання (на матеріалі підручника проф. В. Д. Аракіна, книга IV) / О. О. Копач, В. О. Лапочка. – Полтава, 2010. – 14 с.
5. Королюк Л. Ю. Методичні рекомендації і завдання для проведення контрольних і самостійних робіт з практичної фонетики / Л. Ю. Королюк. – Харків : ХГПІ, 2006. – 35 с.
6. Кочубей В. Ю. Програма державного екзамену з англійської мови та іноземної філології і методики викладання англійської мови : метод. рекомендації / Ю. В. Кочубей. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. – 75 с.
7. Лапочка В. О. Модульні тести для поточного контролю студентів п'ятого року навчання, на матеріалі підручника за ред. проф. В. Д. Аракіна, книга 5 / В. О. Лапочка. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка. – 2014. – 15 с.
8. Коваленко А. М. Готуємося до тестування з англійської мови / А. М. Коваленко // Методичні рекомендації (англійською мовою). – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. – 35 с.
9. Навчально-методичний комплекс з курсу «Методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах» (за вимогами кредитно-модульної системи). Для студентів IV курсу факультету іноземних мов / Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2016. – 13 с.
10. Навчально-методичні матеріали з курсу «Порівняльна типологія англійської та української мов» (англійська мова) за освітньо- професійною програмою «спеціаліст» (денна та заочна форма навчання). – Кременець : КОГПІ ім. Тараса Шевченка, 2009. – 102 с.
11. Панченко В. В. Тематичні тести з англійської мови = Test your English Vocabulary : практикум / укладач В. В. Панченко. – Харків, 2017. – 86 с.
12. Панченко В. В. Тематичні тести з граматики англійської мови : Test your English Grammar : практикум / укладач В. В. Панченко. – Харків, 2017. – 87 с.
13. Ткаченко О. В. Методичні рекомендації і завдання для проведення контрольних робіт з німецької мови / О. В. Ткаченко. – Харків : ХГПІ, 2006. – 23 с.
14. Методичні рекомендації до створення навчально-методичного комплексу з дисципліни. – 3-є вид., доп. / уклад. : В. В. Молодиченко, А. М. Солоненко, О. С. Максимов, І. А. Мальцева та ін. – Мелітополь : Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2015. – 47 с.
15. Порядок проведення ректорського контролю якості знань у Державному вищому навчальному закладі «Криворізький державний педагогічний університет» / ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет». – Кривий Ріг, 2016. – 7 с.
16. Кононец Н. В. Електронний навчальний ресурс «Інформатика+» як засіб ресурсно-орієнтованого навчання студентів [Електронний ресурс] / Наталія Василівна Кононец // Інформаційні технології в навчальному процесі 2013 : Матеріали наук.-практ. Інтернет-конференції / Чернігівський обласний інститут післядипломної пед. освіти імені К. Д. Ушинського. – Чернігів, 2013. – Режим доступу: http://ikt-cn.org/images/kononets_13.pdf
17. Тестовий контроль знань студентів у системі Moodle : навчально-методичний посібник / за заг. ред. О. Б. Жильцова. – Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – 2012. – 112 с.

References

1. Zhornova, O. (2012). Teaching and methodological support for educational process in high school: fixed standards and modern requirements. *Visnyk Knyzhkovoї Palaty* (The Bulletin of the Book Chamber), 2, 29–32 (in Ukr.)
2. Nikolaieva, S. Yu. (Ed.) (2002). *Methodology of teaching foreign languages in secondary schools*. Kyiv (in Ukr.)
3. Iliina, T. A. (2009). *Tasks and tests on Latin: methodological recommendations for the first-year students of foreign language departments*. Kryvyi Rih: KDPU (in Ukr.)
4. Kopach, O. O., Lapochka, V. O. (2010). *Credit and module tests for the current control for the fourth-year students* (based on the textbook by V. D. Arakin, Book IV). Poltava (in Ukr.)
5. Koroliuk, L. Yu. (2006). *Methodological recommendations and tasks for self-work on Practical Phonetics*. Kharkiv: KHPI (in Ukr.)

6. Kochubei, V. Yu. (2012). *The Program of the state exam on English, foreign philology and methodology of teaching English: methodological recommendations*. Kirovohrad (in Ukr.)
7. Lapochka, V. O. (2014). *Module tests for the current control for the fifth-year students (based on the textbook by V. D. Arakin, Book V)*. Poltava (in Ukr.)
8. Kovalenko, A. M. (2008). *Get ready for English testing: methodological recommendations*. Sumy (in Ukr.)
9. *Teaching and methodological complex on the discipline «Methodology of teaching English in secondary schools» for fourth-year students of foreign language departments* (2016). Kirovohrad: Volodymyr Vynnychenko Kirivohrad State Pedagogical University (in Ukr.)
10. *Teaching and methodological materials for the discipline «Comparative typology of English and Ukrainian» for specialists*. (2009). Kremenets (in Eng.).
11. Panchenko, V. V. (2017). *Test your English Vocabulary*. Kharkiv (in Eng.)
12. Panchenko, V. V. (2017). *Test your English Grammar*. Kharkiv (in Eng.)
13. Tkachenko, O. V. (2006). *Methodological recommendations and tasks for German tests*. Kharkiv (in Germ.)
14. Molodychenko, V. V., Solonenko, A. M., Maksymov, O. S., Maltseva, I. A. et.al. (2015). *Methodological recommendations for developing teaching and methodological complexes on disciplines*. 3rd Ed. Melitopol: Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University (in Ukr.)
15. The procedure of performing Rector's control of the knowledge quality in the State higher educational establishment «Kryvyi Rih State Pedagogical University» (2016). Kryvyi Rih (in Ukr.)
16. Kononets, N. V. (2013). Electronic educational resource «Computer Studies+» as means of resource-based teaching *Information technologies in the educational process 2013: proceedings of the scientific and practical Internet-conference*. Chernihiv. Retrieved from http://iktcn.org/images/kononets_13.pdf (in Ukr.)
17. Zhyltsov, O. B. (Ed.). (2012). Test control of students' knowledge in the system Moodle. Kyiv (in Ukr.)

Abstract. *PANCHENKO Violetta Volodymyrivna. Realization of the control function of the educational and methodological complexes of disciplines in the process of future foreign language teachers training at the turn of the XXI century.*

Introduction. *Implementation of the competence-based approach in Ukrainian pedagogical higher educational institutions requires improvement of the diagnostic system, change of evaluation technologies, development of students' self-analysis skills. Therefore, the problem of improving the ways to control students' learning outcomes is topical nowadays. One of the essential constituents of the problem is developing profound educational and methodological complexes of disciplines (EMCD), which provide effective and systematic control.*

The purpose of the article is to analyze the peculiarities of realizing the control function of the educational and methodological complexes of disciplines in the process of future foreign language teachers training in pedagogical higher educational institutions at the turn of the XXI century.

Results. *We treat educational and methodological complex of the discipline as a complex of specially designed materials that present an integrated formation aimed at students' mastering a certain academic discipline. The analysis of the EMCD of Ukrainian pedagogical higher educational institutions allows us to claim that control activities involve routine, periodical (module) and final control. Consequently, EMCD include tasks for periodical (module) control, exam cards, sets of complex control test papers and rector's test papers for different disciplines. The obligatory component of modern EMCD is a bank of tests of various formats as well as methodological recommendations for teachers providing advice on test materials presentation and organization of the educational process with the application of testing technologies.*

Conclusion. *Control function of educational and methodological complexes of the disciplines is realized through their content materials, in particular individual tasks for students' self-work, routine control and final tests, credit tests, exam tasks. Frequent application of information technologies in the educational process resulted in the appearance of the computer-based component of the modern EMCD. Further researches can be directed to specification of the didactic requirements to the content of EMCD, development of innovation methods and forms to control future foreign language teachers' learning outcomes.*

Key words: *educational and methodological support; educational and methodological complex of the discipline; types of control; forms of control; learning outcomes; pedagogical higher educational institution; student; foreign language.*

*Одержано редакцією 12.09.2018
Прийнято до публікації 16.09.2018*